

Lillevannsveien 51 d
0788 Oslo

Utdanningsforbundet ved leder Steffen Handal

Kort oppsummering om læreres rettigheter til et sikkert arbeidsmiljø. Hva har vi lært etter to rettsinstanser?

Arbeidsmiljøundersøkelser og uønskede hendelser de senere årene forteller at norsk skole ikke fullt ut er en trygg og sikker arbeidsplass. Michael Tetzschner tok i en interpellasjon i Stortinget den 21. januar i år opp tema vold i skolen. Det var tverrpolitisk enighet om at forholdene er bekymringsfulle.

Selv har jeg oppfordret min arbeidsgiver, Oslo kommune, til å ta ansvar. Gjennom to rettsinstanser har Oslo kommune ved Utdanningsetaten fått kritikk for måten de håndterte volden som rammet meg.

Fra dom i Oslo tingrett 13. april 2018 siterer jeg:

Retten finner etter dette tilbakeholdelsen av informasjon kritikkverdigg, idet taushetsplikten vanskelig kan forstås slik at informasjon om det farepotensial Eleven representerte ikke kunne formidles til alle som kunne tenkes å komme i kontakt med ham.

Retten sitter med det generelle inntrykk at pendelen nok har svingt langt i retning av å hensynta elevenes interesser, både materielt og prosessuelt, på bekostning av hensynet til å ivareta de ansattes sikkerhet.

Retten finner at det var god grunn for Saers til å få saken prøvd som noe tvilsom, både hva angår spørsmålet om organansvar og spørsmålet om oppreisning. Han har da også fått medhold i at kommunen ved skoleledelsen på OHG har opptrådt kritikkverdigg hva angår enkelte forhold.

Fra dom i Borgarting lagmannsrett 2. desember 2019 siterer jeg:

Dersom Saers hadde fått kjennskap til dette på forhånd, ville han sannsynligvis møtt og behandlet denne forstyrrelsen i eget klasserom på en annen og mer hensiktsmessig måte. Blant annet ville han neppe prøvd å skyve fysisk på gjerningsmannen, og kanskje derved ha unngått kvelertaket. Selv om Saers hadde vært lærer i mange år og derfor hadde lang erfaring i å håndtere alle typer elever, finner lagmannsretten det klart at risikoen for at han selv eller hans elever kunne bli skadet av gjerningsmannen, ville vært redusert dersom Saers hadde vært kjent med hans aggresjonsproblemer.

Lagmannsretten mener, som tingretten, at lovpålagt taushetsplikt ikke var til hinder for at informasjon kunne gis til alle skolens lærere i dette tilfellet.

Lagmannsretten mener at terskelen for å informere skolens lærere ikke kan være like høy som terskelen for å informere skolens elever/foresatte om en elevs atferdsproblemer. Skolen har ansvar for å ivareta både læreres og elevers sikkerhet, men har i tillegg som arbeidsgivere et særskilt ansvar for lærernes helse, miljø og sikkerhet etter arbeidsmiljø- lovgivningen. Dessuten vil informasjon til lærerne om elever som utgjør en sikkerhets- risiko kunne bidra til

en mer effektiv beskyttelse av de andre elevene mot den risikoen vedkommende representerer. I tillegg kommer at lærerne utgjør en mer begrenset krets selv om man informerer utover den kretsen som har direkte befatning med risikoeleven, og ikke minst at lærerne selv – i motsetning til elever og foreldre – har lovbestemt taushetsplikt om det de får vite.

På dette grunnlaget mener lagmannsretten at den begrensede informasjon om personlige forhold som i lys av formålet var nødvendig å gi til de medlemmene av lærerkollegiet som ikke allerede var kjent med dette, kunne vært gitt med grunnlag i forvaltningsloven § 13 a nr. 1 og/eller 3. Lagmannsretten mener videre at det var kritikkverdig av ledelsen ved skolen – først og fremst rektor – at det ikke ble gjort.

Det er heller ikke uenighet om at skolens ansatte må sikres et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i tråd med arbeidsmiljølovens regler

I en egen uttalelse fra Utdanningsforbundet av den 15 .oktober 2019 konkluderer forbundet med at: *Ankesaken for Borgarting lagmannsrett reiser viktige hovedproblemstillinger vedrørende rekkevidden av skolearbeidsgiveres plikt til å risikovurdere læreres arbeidsmiljø opp mot elever og omfanget av plikten til å informere om skadepotensiale/sikkerhetsrisiko som er knyttet til bestemte elever.*

Når lagmannsretten nå skal behandle en sak der læreres arbeidsmiljø settes i fokus har dette nasjonal interesse og rettens vurderinger kan være med å sette standarder for arbeidet med fullt forsvarlig arbeidsmiljø i norske skoler.

I lys av det som er nevnt, har jeg følgende spørsmål:

Vil Utdanningsforbundet samarbeide med stortingsrepresentant Michael Tetzschner, samt representantene som støttet synspunktene i hans interpellasjon, når det gjelder voldsproblemene i skolen og endringene i opplæringsloven?

Trond Lien var rektor på min skole da jeg ble angrepet og skadet. Han er nå forfremmet til områdedirektør for alle videregående skoler i Oslo. Lien fortalte lagmannsretten at han ikke hadde tenkt å endre praksis om å informere lærere om elever med et voldspotensial. Hva vil Utdanningsforbundet gjøre for at det blir vanlig praksis fra skolelederens side å informere lærere om voldelige elever?

Utdanningsetaten i Oslo har overfor rektorer formidlet at Opplæringsloven trumfer Arbeidsmiljøloven. Hvordan vil Utdanningsforbundet bidra til at Utdanningsetaten følger lovverket slik lagmannsrettens dom understreker?

Opplæringsloven er under endring. Hvordan vil Utdanningsforbundet arbeide for at synspunktene i ovenfor nevnte dommer blir arbeidet inn i en revidert Opplæringslov?

Vennlig hilsen

Clemens Saers

Medlemsnummer i Utdanningsforbundet: 21592365

Kopi til sentralstyret i Utdanningsforbundet